

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 อาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันการศึกษาพยาบาลให้ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลห้วยเงิน

1.2 นักศึกษาพยาบาล คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยดังกล่าว

2. การสุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา สุ่มมาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ เกรส ซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) เป็นจำนวนทั้งสิ้น 229 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาเลือกมาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละท่านที่ได้ทำการสุ่มมาแล้ว เป็นจำนวนทั้งสิ้น 687 คน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 916 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 930 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 631 ฉบับ คิดเป็นอาจารย์ ร้อยละ 74.23 และนักศึกษา ร้อยละ 67.10

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด และอัตราร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ที่ปรึกษา	229 / 144	170	74.23
นักศึกษาในความดูแล	687 / 650-242	461	67.10
รวม	916	631	68.89

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในความดูแลเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษาในความดูแลและบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จากบทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยและการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในความดูแล นอกจากนั้นยังใช้แบบสอบถามของ ภักตรา จันทปัญญาศิลป์ และของ ละออ ชุติกร เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ โดยปรับให้เข้ากับสภาพการเรียนการสอนของพยาบาล

1.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว เกี่ยวกับอายุ วุฒิทางการศึกษา อายุการทำงาน และภาระงานด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็นย่อย ใ้แก่

ย่อยที่ 1 เป็นแบบทดสอบทางสังคมเกี่ยวกับลาร
คติค่อของอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในความดูแล และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
ของอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบ chick-list

ย่อยที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำคัญของบุคคล
ที่อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในความดูแลสัมพันธ์ใกล้ชิดด้วย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา
และนักศึกษาในความดูแลในด้านบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

- ก. ด้านวิชาการ จำนวน 12 ข้อ
- ข. ด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ
จำนวน 12 ข้อ

แบบสอบถามในตอนที่ 3 นี้ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) 4 คำตอบ ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว โดยกำหนดอัตราน้ำหนักความคิดเห็น
ความสำคัญ ดังนี้

- 4 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 3 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

2. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

เมื่อสร้างแบบสอบถามตามลักษณะข้างต้นแล้ว ให้นำไปให้อาจารย์ผู้ควบคุม
การวิจัยตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำตอบทุกข้อ ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาพยาบาล
การวิจัย จิตวิทยา และการอุดมศึกษา จำนวน 6 ท่าน ช่วยพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความตรงตามเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) ศาสตราจารย์ สมณ อมรวิวัฒน์ หัวหน้าภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ บุปรักษ์ อาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเอก ศรีสุโข อาจารย์ภาควิชา
วิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 5) รองศาสตราจารย์ สุภาพรณ โศภนจรัส อาจารย์ภาควิชา
จิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธ์ อาจารย์ภาควิชา
พยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน มาพิจารณาร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ต่อจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำนวน 40 คน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา 10 คน และนักศึกษาในความดูแลของอาจารย์แต่ละท่าน จำนวนทั้งหมด 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ

ผู้วิจัยนำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น การใช้ภาษาเพื่อสื่อความเข้าใจ จนกระทั่งได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 สถาบัน และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลหัวเฉียว เพื่อขออนุญาตและส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้
2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่สถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้ง 5 แห่ง จำนวน 930 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากทุกสถาบันแล้ว พบว่า มีจำนวน 630 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.69 ของแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์โดยพิจารณาจากการตอบทุกข้อแล้ว จึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ อาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบัน
บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical
Package for the Social Science) ซึ่งมีวิธีการทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการหา
การอยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา
ในความดูแล แยกวิเคราะห์ดังนี้
 - 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา
ในความดูแลและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสังคม
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่อาจารย์ที่ปรึกษาและ นักศึกษาให้ความสำคัญ
และใกล้ชิดช่วย วิเคราะห์โดยการนำความถี่ของการติดต่อคูณกับน้ำหนักของคะแนน
ของการติดต่อ แล้วนำมาจัดอันดับจากมากไปหาน้อย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาใน
ความดูแลในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา วิเคราะห์โดยการนำค่าที (t-test)
และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)
ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยพิจารณา
โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.56 - 4.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.56 - 3.55	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย	1.56 - 2.55	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.55	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด